

Hof van Cassatie, arrest van 16 december 2016

Verordening 1393/2007 (Betekening) – Artikel 5 – Artikel 8 – Weigering inontvangstneming – Geen vertaling – (on)Regelmatige kennisgeving

Règlement 1393/2007 (Signification) – Article 5 – Article 8 – Refus de réception de l'acte – Absence de traduction – Notification (ir)régulière

Nr. C.14.0334.N

A. W. nv, met zetel te 3970 Leopoldsburg, [...],

eiseres,

vertegenwoordigd door mr. Johan Verbist, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 2000 Antwerpen, Amerikalei 187/302, waar de eiseres woonplaats kiest,

tegen

C. B. W. W. Ltd., vennootschap naar Engels recht, met zetel te [...] (Verenigd Koninkrijk), [...],

verweerster,

vertegenwoordigd door mr. Huguette Geinger, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 1000 Brussel, Quatre Brasstraat 6, waar de verweerster woonplaats kiest.

I. Rechtspleging voor het Hof

Het cassatieberoep is gericht tegen de arresten van het hof van beroep te Antwerpen van 3 oktober 2011 en 27 januari 2014.

[...]

II. Cassatiemiddelen

De eiseres voert in haar verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, drie middelen aan.

III. Beslissing van het Hof

Beoordeling

Eerste middel

Eerste onderdeel

1. Krachtens artikel 4, leden 1 en 3 Verordening (EG) nr. 1393/2007 van 13 november 2007, (hierna: Betekeningsverordening):

- zenden de op grond van artikel 2 aangewezen instanties elkaar de gerechtelijke stukken zo spoedig mogelijk rechtstreeks toe;
- gaat het te verzenden stuk vergezeld van een aanvraag die volgens het modelformulier in de bijlage is opgesteld.

Artikel 5, Betekeningsverordening, bepaalt:

"1. De aanvrager wordt door de verzendende instantie waaraan hij het stuk ter verzending overdraagt, in kennis gesteld van het feit dat degene voor wie het stuk is bestemd, kan weigeren het stuk in ontvangst te nemen omdat het niet in een van de in artikel 8 bedoelde talen is gesteld.

2. De aanvrager draagt de eventuele kosten van vertaling vóór de verzending van het stuk, onverminderd een eventuele latere verwijzing in die kosten door de rechter of bevoegde autoriteit."

Artikel 8, lid 1, van dezelfde verordening bepaalt verder: *"De ontvangende instantie stelt degene voor wie het stuk is bestemd, door middel van het in bijlage II opgenomen modelformulier in kennis van het feit dat hij kan weigeren het stuk waarvan betekening of kennisgeving moet worden verricht, in ontvangst te nemen op het ogenblik van de betekening of kennisgeving ofwel door het stuk binnen een week naar de ontvangende instantie terug te zenden, indien het niet is gesteld in of niet vergezeld gaat van een vertaling in een van de volgende talen a) een taal die degene voor wie het stuk bestemd is, begrijpt, of b) de officiële taal van de aangezochte lidstaat of, indien er verscheidene officiële talen in de aangezochte lidstaat zijn, de officiële taal of een van de officiële talen van de plaats waar de betekening of kennisgeving moet worden verricht."*

Het tweede lid van voormeld artikel bepaalt: *"Indien de ontvangende instantie ervan op de hoogte is gesteld dat de persoon voor wie het stuk is bestemd dit overeenkomstig lid 1 weigert in ontvangst te nemen, stelt zij de verzendende instantie daarvan onmiddellijk door middel van het in artikel 10 bedoelde certificaat in kennis en zendt zij de aanvraag alsmede de stukken waarvan de vertaling wordt gevraagd terug."*

Artikel 8, lid 4, Betekeningsverordening bepaalt tenslotte dat de leden 1, 2 en 3 van toepassing zijn op de wijzen van verzending en betekening of kennisgeving van gerechtelijke stukken overeenkomstig Afdeling 2, waaronder de kennisgeving per post.

2. De aan de verordening voorafgaande overwegingen 7 en 11 vermelden:

- de verzending kan met het oog op de snelheid ervan langs elke passende weg geschieden, mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan inzake de leesbaarheid en de betrouwbaarheid van het ontvangen stuk; de zorgvuldigheid van de verzending vereist dat het te verzenden stuk vergezeld gaat van een modelformulier dat moet worden ingevuld in de officiële taal of een van de officiële talen van de plaats waar de betekening of kennisgeving geschiedt dan wel in een andere taal die door de betrokken lidstaat wordt aanvaard;
- om de verzending en de betekening of kennisgeving van stukken tussen de lidstaten te vergemakkelijken, moeten de in de bijlagen bij deze verordening opgenomen modelformulieren worden gebruikt.

3. Uit het voorgaande en uit de rechtspraak van het Europees Hof van Justitie in zijn arrest C-519/13 van 16 september 2015 in de zaak Alpha Bank Cyprus Ltd. (ro 35 en 43) volgt dat:

- de verzendende instantie krachtens artikel 5, eerste lid, van voormelde verordening de aandacht van de verzoeker dient te vestigen op het risico dat de geadresseerde kan weigeren een stuk dat niet in een van de in artikel 8 van die verordening bedoelde talen is gesteld, in ontvangst te nemen;
- het niettemin aan de verzoeker is te beslissen of het betreffende stuk dient te worden vertaald;

- de rechter pas na instelling van de betekenis- of kennisgevingsprocedure, waarbij wordt vastgesteld wat daartoe het relevante stuk is of de relevante stukken zijn, uitspraak zal doen nadat degene voor wie een stuk is bestemd, daadwerkelijk heeft geweigerd dat stuk in ontvangst te nemen omdat het niet is gesteld in een taal die hij begrijpt of geacht wordt te begrijpen;
- de rechter in elk concreet geval er zorg moet voor dragen dat de respectieve rechten van de betrokken partijen op evenwichtige wijze worden beschermd door het streven naar een doelmatige en snelle betekening of kennisgeving in het belang van de verzoeker af te wegen tegen het streven naar een doeltreffende bescherming van de rechten van verdediging van degene voor wie het stuk is bestemd;
- hieraan dient toegevoegd dat de verordening het gebruik van twee respectievelijk in bijlage I en bijlage II bij die verordening opgenomen modelformulieren voorschrijft en er in dat verband ten eerste zij op gewezen dat verordening nr. 1393/2007 niet voorziet in enige uitzondering op het gebruik van die formulieren;
- het integendeel zo is dat de in die verordening opgenomen modelformulieren "*moeten [...] worden gebruikt*" omdat zij, met inachtneming van de respectieve rechten van de betrokken partijen en zoals blijkt uit overweging 7 van de verordening, ertoe bijdragen de procedure voor de verzending van stukken eenvoudiger en transparanter te maken, waardoor zowel de leesbaarheid van die stukken als de zorgvuldigheid van de verzending ervan wordt gewaarborgd;
- ten tweede die formulieren, zoals in overweging 12 van die verordening wordt aangegeven, middelen vormen om de geadresseerden in kennis te stellen van de hun ter beschikking staande mogelijkheid om te weigeren het te betekenen of ter kennis te brengen stuk in ontvangst te nemen.

4. Krachtens artikel 1056, 2°, Gerechtelijk Wetboek wordt hoger beroep ingesteld bij een verzoekschrift dat ingediend wordt op de griffie van het gerecht in hoger beroep en dat door de griffier aan de gedaagde partij en, in voorkomend geval, aan haar advocaat bij gerechtsbrief ter kennis gebracht wordt uiterlijk de eerste werkdag nadat het is ingediend.

Het hoger beroep is ingesteld op de datum van de indiening op de griffie terwijl een onregelmatigheid in de kennisgeving van het hoger beroep geen invloed heeft op de regelmatigheid van de akte van hoger beroep, mitsdien zonder gevolg is voor de ontvankelijkheid van het hoger beroep.

5. Uit het geheel van die bepalingen volgt dat wanneer een verzoekschrift tot hoger beroep ter griffie wordt neergelegd in een grensoverschrijdend geschil waarop de Betekeningsverordening van toepassing is, op de verzendende instantie, te dezen de griffie, de taak rust om zowel de aanvrager in kennis te stellen zoals bepaald in artikel 5.1 Betekeningsverordening, met name dat degene voor wie het stuk is bestemd, het "*kan*" weigeren om het in ontvangst te nemen omdat het niet in een van de in artikel 8 bedoelde talen is gesteld, als om de toezending ter kennisgeving te doen van de beroepsakte vergezeld van een aanvraag volgens het modelformulier als bijlage I.

Hieruit volgt niet dat de verzoeker verplicht is een vertaling onmiddellijk te voegen vooraleer de toezending ter kennisgeving moet gebeuren, noch dat deze toezending door de griffie afhankelijk kan worden gesteld van de verplichting een vertaling te voegen.

6. Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat op datum van 3 oktober 2011, datum van het tussenarrest, door de griffie geen kennisgeving aan de verweerster of haar raadsman was gedaan van het verzoekschrift tot hoger beroep.

De appelrechter stelt in het tussenarrest van 3 oktober 2011 vast dat:

- uit het dossier van de procedure blijkt dat er van het verzoekschrift tot hoger beroep door de eiseres neergelegd op 12 oktober 2010 door de griffie van het hof van beroep te Antwerpen geen kennisgeving gebeurde; "*klaarblijkelijk (volgens de verklaringen ter zitting) zou de griffie van het hof van beroep telefonisch (?) contact opgenomen hebben met de raadsman van [de eiseres] en zou er om*

een vertaling van de akte van hoger beroep gevraagd zijn, alvorens tot kennisgeving van het verzoekschrift aan geïntimeerde kan worden overgegaan”;

- het proces-verbaal van de terechtzitting van 6 december 2010 vermeldt: "*gelet op het feit dat [de raadsman van de eiseres] tot op heden geen Engelse vertaling van het verzoekschrift neerlegde ter griffie, werd [de verweerster] niet opgeroepen overeenkomstig artikel 1056 Gerechtelijk Wetboek*";

- ter zitting van 10 januari 2011, datum waarnaar de zaak verwezen werd na de inleiding op 6 december 2010, genoteerd werd dat de raadsman van de verweerster onder voorbehoud van alle rechten verscheen en zich op de onontvankelijkheid van het hoger beroep beriep omdat noch de verweerster noch hijzelf op de hoogte waren van het verzoekschrift tot hoger beroep en evenmin een Engelse vertaling van het verzoekschrift gevoegd was.

7. De appelrechter oordeelt vervolgens met verwijzing naar artikel 5, eerste lid, Betekeningsverordening dat de kennisgeving onregelmatig is in de zin van de verordening vermits geen rechtsgeldige kennisgeving aan de verweerster en haar raadsman werd verzonden en dat deze onregelmatigheid dient hersteld te worden door aan de eiseres te bevelen om "*vooralsnog een vertaling van de akte van hoger beroep*" aan de griffie over te maken, "*waarna de griffie voor de rechtsgeldige kennisgeving in de zin van de Verordening 1393/2007 dient in te staan*".

8. Door aldus te oordelen vooraleer de grensoverschrijdende verzending ter kennisgeving door de griffie als verzendende instantie was gebeurd, verantwoordt de appelrechter zijn beslissing niet naar recht.

Het middel is gegrond.

Omvang cassatie

9. De vernietiging van het tussenarrest van 3 oktober 2011 strekt zich uit tot het eindarrest van 27 januari 2014 dat het gevolg ervan is.

Dictum

HET HOF,

Vernietigt de bestreden arresten.

Beveelt dat van dit arrest melding zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde arresten.

Houdt de kosten aan en laat de beslissing daaromtrent aan de feitenrechter over. Verwijst de zaak naar het hof van beroep te Brussel.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, eerste kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Eric Dirix, als voorzitter, de sectievoorzitters Beatrijs Deconinck en Alain Smetryns, en de raadsheren Bart Wylleman en Koenraad Moens, en in openbare rechtszitting van 16 december 2016 uitgesproken door sectievoorzitter Eric Dirix, in aanwezigheid van advocaat-generaal André Van Ingelgem, met bijstand van griffier Kristel Vanden Bossche.